

Qırxıncı Ayənin Gizli Tarixi — On Altı Nömrə

İkinci Vay — Üçüncü Hissə

Jeff Pippenger

2026-06-18

Consun Məntiqi

Jonesun Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələyin ondan sonrakı iki mələkdən ayrılmaz olduğu barədə məntiqi sarsılmazdır. Onun bu üç mələyin şeypur mələkləri ilə struktur əlaqəsini müəyyənləşdirməsi tamamilə qüsursuzdur. Şübhəsiz ki, onun vurğusu Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələk üzərində idi, lakin onları “ayrılmaz” kimi tətbiq etməyin məntiqi, onlardan əvvəl gələn bütün mələklərə də eyni dərəcədə keçərlidir.

Vəhy on dördün üç mələyinə diqqət yetirdiyi üçün o, öz məntiqini son nəticəsinə qədər aparmadı. Nəhayətdə, beşinci, altıncı və yeddinci vay şeypurlarını Vəhy on dördün üç mələyi ilə əlaqələndirmək üçün istifadə etdiyi məntiq, şeypurlar xəttini yeddi şeypur mələyinin birincisinə qədər bütünlüklə geri aparmağı da ehtiva edirdi.

Və mən Allahın hüzurunda duran yeddi mələyi gördüm; onlara yeddi şeypur verildi. ... Yeddi şeypuru olan yeddi mələk isə çalmağa hazırlaşdılar. Vəhy 8:2, 6.

Mələklər silsiləsi “yeddi” şeypur mələyi ilə başlayır və Vəhydə mələklər xətti ilk şeypurdan başlayaraq üçüncü mələyin vəhşi heyvanın nişanı barədə xəbərdarlığınadək uzanır. Jones, ilk dörd şeypur ilə son üç vay şeypuru arasında fərqi müəyyən etməkdə haqlıdır, çünki həmin “dörd və üç” peyğəmbərlik quruluşu kilsələrdə və möhürlərdə də mövcuddur. Vəhy kitabında üç şahid üzərində təsbit olunmuş bu həqiqət, görməyi seçənlərə, simvol kimi olan yeddinin həm də simvol kimi dördü və simvol kimi üçü ehtiva etdiyini görməyə imkan verir.

İlahi Bir Bağlantı

Yaxın keçmişdə müəyyən etdiyimiz budur ki, Vəhy 14-dəki birinci və ikinci mələklər İslamın birinci və ikinci vaylarına aid zaman peyğəmbərliyi ilə qüvvətləndirilir və üçüncü mələyin qüvvətləndirilməsi 11 sentyabrda üçüncü yayın yerinə yetməsi ilə həyata keçirilir. Jonesun tətbiqinin göstərdiyi şey (hərçənd o, mənim vurğuladığım məqamı irəli sürməmişdir) budur ki, Vəhy 8-dəki birinci şeypur mələyindən Vəhy 11-dəki üçüncü vay şeypuruna qədər hər bir mələk Vəhy 14-dəki üç mələklə ayrılmaz surətdə bağlıdır. Onlar eyni peyğəmbərlik xətti daxilindəki rəmzlərdir. Mələklərin hər birinin təmsil etdiyi müxtəlif rolları anlamaq üçün onlar bu cür tanınmalıdır. Beləliklə, necə ki, yeddi kilsə, möhürlər və şeypurlar yeddini, həmçinin yeddinin ümumi rəmziyyəti daxilində dörd və üçün rəmzini təmsil edir (kilsələr, möhürlər və şeypurlar); eləcə də yeddi şeypur mələyinin birincisindən tutmuş üçüncü mələyə qədər uzanan mələklər xətti bütöv bir vahid kimi nəzərə alınmalıdır. Bu, on bir mələkdən ibarət bir xətti müəyyən edir.

Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələk, hökmün başlanmasını elan edən Millerçilərin xəbərdarlıq ismarıcını və ondan sonra hökmün başa çatmasını elan edən yüz qırx dörd minin

xəbərdarlıq ismarıcını təmsil edir.

Yeddi şeypur Allahın günəşə ibadəti tətbiq edən xalqların üzərinə hökm gətirmək üçün ilahi tədbiri ilə istifadə etdiyi qüvvələri təmsil edir.

İlk dörd şeypur Qərbi Romanın 476-cı ilə qədər mərhələli süqutunu göstərir.

Beşinci və altıncı [sur] 1449-dan 1453-ə qədər Şərqi Romanın süqutunu müəyyən edir.

Son üç şeypur, üç vayın İslamını təmsil edir.

Vəhyin onuncu fəslindəki mələk Məsihdir; O, hərəkata başlanğıcda qüvvət vermək üçün enir və Vəhyin on səkkizinci fəslində yenidən enir ki, hərəkata sonda qüvvət versin.

Yeddinci şeypur 1844-cü il oktyabrın 22-də, kəffarənin həqiqi qarşılığı olan Kəffarə Gününə müvafiq mühakimənin başlanğıcında səslənməyə başladı. Yubiley şeypuru Kəffarə Günündə səsləndirilməli idi. Buna görə də mühakimə zamanı iki şeypur səslənir: Yubiley şeypuru və yeddinci şeypur.

Sonra yeddinci ayın onuncu günündə yubiley şeypurunun səslənməsinə səbəb edəcəksən; kəffarə günündə bütün ölkəniz boyu şeypuru səsləndirəcəksiniz. Əllinci ili müqəddəs sayacaq və bütün ölkə boyu onun bütün sakinlərinə azadlıq elan edəcəksiniz; o sizin üçün yubiley olacaq; hər kəs öz mülkünə qayıdacaq və hər kəs öz ailəsinə dönəcəkdir. Həmin əllinci il sizin üçün yubiley olacaq: onda nə əkəcəksiniz, nə də öz-özünə bitəni biçəcəksiniz, yaxud budanmamış tənəyinin salxımlarını yığacaqsınız. Levililər 25:9–11.

Levililər kitabında dərhal növbəti fəsildə yerləşən və İsrailin “yeddi zaman” üçün səpələnməsini müəyyən edən kontekst, Kəffarə Günündə yubiley şeypurunun çalınması barədə göstərişə aparan ayələrdə irəli sürülür.

İsrail övladlarına söylə və onlara de: Mənim sizə verdiyim torpağa girdiyiniz zaman, o torpaq Rəbb üçün şənbə saxlasın. Altı il tarlanı əkəcəksən, altı il üzüm bağını budayacaqsan və onun məhsulunu toplayacaqsan. Lakin yeddinci ildə torpaq üçün tam istirahət şənbəsi, Rəbb üçün şənbə olacaq; nə tarlanı əkəcəksən, nə də üzüm bağını budayacaqsan. Biçinindən öz-özünə bitəni biçməyəcəksən, budanmamış üzüm bağının salxımlarını da yığmayacaqsan; çünki bu, torpaq üçün istirahət ilidir. Torpağın şənbəsi sizin üçün yemək olacaq: sənin üçün, qulun üçün, cariyən üçün, muzdurun üçün və yanında məskunlaşan qərib üçün; mal-qaran üçün və torpağındakı vəhşi heyvanlar üçün də onun bütün məhsulu qida olacaq. Özün üçün yeddi il şənbəsini sayacaqsan, yeddi dəfə yeddi il; və yeddi il şənbəsinin müddəti sənin üçün qırx doqquz il olacaq. Levililər 25:2–8.

Miller iyirmi altıncı fəsildə İsrailə torpaq üçün Şənbə istirahətini pozduğuna görə verilən hökmü dərk etdikdə, bir günün bir ili təmsil etməsi prinsipini tətbiq etdi və aşkar etdi ki, bir il üç yüz altmış gündür və yeddi dəfə üç yüz altmış əhdin pozulmasına görə iki min beş yüz iyirmi illik cəza edirdi. Bu, onun kəşf etdiyi ilk peyğəmbərlik həqiqəti idi. Bu, Məsihin Millerin xidməti vasitəsilə qoyduğu təməlin tərkibini təşkil edən həqiqətlərin təməlidir. Yubiley şeypuru qurtuluş və azadlıq elanıdır.

Yeddinci şeypur üçüncü yayın İslamıdır.

Lakin yeddinci mələyin səsinin günlərində, o şeypur çalmağa başlayanda, Allahın sirri tamamlanacaqdır; necə ki, O bunu Öz qulları olan peyğəmbərlərinə bəyan etmişdir. Vəhy 10:7.

İslamın yeddinci şeypuru zahiri peyğəmbərlik həqiqətidir, Yubiley şeypuru isə imana görə bəraət qazandırılmanın daxili peyğəmbərlik həqiqətidir — günahdan qurtuluş; Sister White-in bildirdiyinə görə bu, həqiqətdə üçüncü mələkdir. Yeddinci şeypurun səsləndiyi dövrdə, Məsihin sizdə olması — izzətin ümidi — sirri, Məsihin Öz İlahiliyini yüz qırx dörd minin bəşəriyyəti ilə birləşdirməsi ilə kamilləşdiriləcəkdir. O zaman Allahın möhürünü qəbul edənlər, üçüncü vay kimi təqdim olunan xəbərdarlıq şeypurunu, eləcə də üçüncü mələyin xəbərdarlığını bəyan edəcəklər. Üçüncü vay, əlində bir xəbərlə enən və İsa Məsihdən aşağı olmayan bir şəxsiyyət olan mələk gəldiyi zaman üçüncü mələyin xəbərini qüvvətləndirir.

Birinci və ikinci yayın bir zaman peyğəmbərliyi olub birinci mələyin xəbərini qüvvətləndirdiyini, habelə üçüncü yayın bir peyğəmbərliyi olub üçüncü mələyin xəbərini qüvvətləndirdiyini müəyyən etdikdə, biz şeypurları “bazar gününün məcburi tətbiqinə cavab olaraq Romanın üzərinə gətirilmiş hökmlər” kimi müəyyən etmiş oluruq. Bu ilahi təyinatlı hökmlər, xüsusilə son üç vay şeypuru, Vəhy on dördün üç mələyinin xəbərdarlıq ismarıcı ilə uyğunlaşır və ona paralellik təşkil edir. Millerçi tarixdə iki vay və iki mələk, yüz qırx dörd minin tarixində isə üçüncü vay və üçüncü mələk. Birinci və ikinci mələklərin başlanğıc tarixində, hökmün açılmasını bəyan edən ismarıc birinci və ikinci vayların İslam vasitəsilə yerinə yetməsi ilə qüvvətləndirildi. Üçüncü mələyin son tarixində isə, hökmün bağlanmasını elan edən ismarıc üçüncü yayın İslam vasitəsilə yerinə yetməsi ilə qüvvətləndirildi.

Başlanğıcdakı və sondakı qüvvətləndirmə Vəhyin onuncu və on səkkizinci fəsillərindəki mələk vasitəsilə təmsil olunurdu; o, “İsa Məsihin Özündən heç də aşağı olmayan bir şəxsiyyət idi.” İslamın zahiri ismarıcı və hökmün daxili ismarıcı zahiri üçüncü vay şeypurudur, hökmün daxili ismarıcı isə üçüncü mələyin şeypurudur. İslamın zahiri şeypuru iki min beş yüz iyirmi illik peyğəmbərlikdir, üçüncü mələyin daxili şeypuru isə iki min üç yüz ildir. Hər ikisi özlərin hökmünün açılışında gəlib səsləndi və hər ikisi dirilərin hökmünün açılışında yenidən gəldi.

Vəhy 10-un mələyi 11 avqust 1840-cı ildə İslamla bağlı peyğəmbərliyin yerinə yetməsi olaraq endi və bununla da həmin mələk, İslamla bağlı bir peyğəmbərliyin yerinə yetməsi ilə Vəhy 18-in mələyinin enişini rəmzləşdirdi. Allahın 321-ci ildə, sonra isə yenidən 538-ci ildə bazar qanunu üsyanına qarşı hökmü ilk altı şeypurla təmsil olunur, Onun tezliklə gələcək bazar qanunu üsyanına görə hökmü isə yeddinci şeypurla təmsil olunur; bu, üçüncü vay və həmçinin üçüncü mələkdir. 22 oktyabr 1844-cü ildə mühakimənin başlanmasına dair xəbərdarlıq ismarıcı və 11 sentyabrda dirilərin mühakiməsinə dair xəbərdarlıq ismarıcı, Jonesun ortaya qoyduğu ardıcılıqda hər ikisi yeddinci mələk tərəfindən qüvvətləndirildi. Səkkizinci və doqquzuncu fəsillərdə altı şeypur mələyi vardır; sonra isə onuncu fəsildə, İsa Məsihdən aşağı olmayan bir şəxsiyyət olan mələk enir. O, mələklərin ardıcılığında yeddincidir; onu on birinci fəsildə üçüncü vay izləyir ki, bu da 1844-cü ildə səslənməyə başlayan yeddinci şeypurdur, lakin Vəhy 14-də doqquzuncu, onuncu və on birinci mələklərə aparan mələklər silsiləsində səkkizincidir.

Üçüncü mələyin xəbəri birinci və ikinci mələklərin xəbərlərindən təcrid edilə bilməz, lakin o, həmçinin Allahın dönüklük üzərinə olan hökmünün yeddi şeypurundan da ayrılmaz. Vəhy kitabının səkkizinci fəslindəki hökmün ilk dörd şeypuru, Konstantinin 321-ci ildə qəbul etdiyi ilk bazar günü qanunundan sonra Qərbi Romanın təcridi süqutunu göstərir və bu proses onun 330-cu ildə imperiyanı şərq və qərbə bölməsi ilə başladı.

“Millətimiz öz qanunverici məclislərində insanların dini imtiyazları ilə bağlı vicdanlarını bağlamaq üçün qanunlar qəbul etdikdə, bazar gününə riayət etməni məcburi etdikdə və yeddinci gün olan Şənbəni saxlayanlara qarşı zülmkar güc tətbiq etdikdə, Allahın qanunu ölkəmizdə, faktiki olaraq, etibarsız ediləcək; və milli dönüklüyün ardınca milli fəlakət gələcəkdir.” Review and Herald, 18 dekabr 1888.

Milli dönüklüyün milli fəlakətə gətirib çıxarması prinsipi Konstantinin xalqının üzərinə Qərbi Romanı 476-cı ilə qədər sona çatdıran ilk dörd şeypurla gəldi. Şərqi Roma isə 1453-cü ildə öz sonuna çatdı, hərçənd peyğəmbərlik baxımından o, milli suverenliyini 27 iyul 1449-cu ildə itirmişdi. Bir gecədə devrilmiş Babilin əksinə olaraq, Roma — həm qərbi, həm də şərq — öz sonluqlarına təcridən gətirildi. 476-cı ilə qədər ilk dörd şeypur altında Qərbi Romanın süqutu, dörd şeypur altında Amerika Birləşmiş Ştatlarının süqutunu təmsil edir; bu isə bir səviyyədə 1798-ci ildə başlayan və bazar günü qanunu ilə sona çatan Amerika Birləşmiş Ştatlarının dörd nəslini təmsil edir. Həmin dörd nəsil Adventizmin dörd nəslə ilə paralellik təşkil edir; bunlar da Özəy kitabının ikinci fəslindəki ilk dörd kilsə ilə, Yezekel kitabının səkkizinci fəslindəki artan dörd iyirəncliklə və Yoel kitabındakı çəyirtkələrin dörd dalğası ilə paraleldir.

Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir: Mən dörd ağır hökmümü — qılıncı, aclığı, vəhşi heyvanı və vəbanı — Yerusəlimin üzərinə göndərib oradan insanı da, heyvanı da məhv etmək üçün onları tətbiq etdiyim zaman bu nə qədər daha artıq olacaq! Hezekiel 14:21.

Beşinci və altıncı şeypurlar Şərqi Romanı süquta uğrattı; və peyğəmbərlik baxımından Qərbi Roma ilə münasibətdə Şərqi Roma dövləti təmsil edir. Qərbi Roma kilsəni təmsil edir. Qərbi Roma, həmçinin əvvəlcə fəth edilən — Qərbi Roma kimi — Amerika Birləşmiş Ştatlarını da təmsil edir.

“Dini azadlıq diyarı olan Amerika vicdanı məcbur etməkdə və insanları saxta şənbəyə hörmət göstərməyə vadar etməkdə Papalıqla birləşdiyi zaman, yer üzünün hər bir ölkəsinin xalqları onun nümunəsini izləməyə sövq ediləcəklər.” Testimonies, cild 6, 18.

İlk dörd şeypur Amerika tarixinin dörd nəslini təmsil edir və Birləşmiş Ştatlar süqut etdikdə, Daniel on birin qırx birinci ayəsindəki şanlı diyar yenidən süqut etmiş olur və növbəti maneə Misirdir ki, bu da dünyanın qalan millətlərinin rəmzidir. Sonra on padşah olan Birləşmiş Millətlər, Vəhy on yeddində deyildiyi kimi, “qısa bir müddətə — bir saata” öz yeddinci səltənlərini papalığa verməyə razılaşırlar. Bu, Hirodun ad günü məclisində, o öz səltənətinin yarısını vəd etdiyi zaman baş verir. Hirodun ad günü məclisində, həmin saatda divarların suvağı üzərində əl yazısı görünür və Belşassar öldürülür. Həmin saat bazar qanunu ilə başlayır və insan sınaq müddətinin bağlanmasına qədər davam edir. Yeddinci səltənət, 1453-cü ildə uçurulan Konstantinopol divarlarının dağıdılması ilə öncədən göstərildiyi kimi, fəth edilir. Birləşmiş Ştatlarda bazar

qanunundan, 1449 ilə öncədən göstərildiyi kimi, 1453-cü ildə Konstantinopolun süqutunadək dörd simvolik il vardır. Papalıq 1798-ci ildə ölümçül yarasını aldı.

Daniel 11:40-da papalıq 1798-ci ildə, axır zamanında süqut etdi. Sonra cənub padşahı 1989-cu ildə, axır zamanında süqut etdi. Amerika Birləşmiş Ştatları 41-ci ayədə süqut edir, Misir isə 42-ci ayədə süqut edir və papalıq 45-ci ayədə özünün ikinci və son süqutuna uğrayır.

“Daniel və Vəhy kitablarında aydın şəkildə göstərildiyi kimi, millətlərin yüksəlişi və süqutundan biz öyrənməliyik ki, sırf zahiri və dünyəvi şöhrət nə qədər dəyərsizdir. Bütün qüdrəti və əzəməti ilə Babil — elə bir qüdrət və əzəmət ki, o vaxtdan bəri dünyamız onun bənzərini heç görməmişdir, — həmin günlərin insanlarına bu qədər sabit və davamlı görünən o qüdrət və əzəmət — necə də tamamilə yox olub getmişdir! “Otun çiçəyi” kimi məhv olmuşdur. Yaqub 1:10. Midiya-Fars padşahlığı, Yunanıstan və Romanın padşahlıqları da belə məhv oldu. Allahı öz təməli etməyən hər şey də beləcə məhv olur. Yalnız Onun məqsədi ilə bağlı olan və Onun xarakterini ifadə edən şey davam edə bilər. Dünyamızın tanıdığı yeganə sarsılmaz şeylər Onun prinsipləridir.” Prophets and Kings, 548.

Qırx birinci ayədə Birləşmiş Ştatların (yalançı peyğəmbərin) süqutu 1449-cu il ilə əvvəlcədən təsvir edilmişdir; qırx ikinci ayədə Misirin (əjdahanın) süqutu 1453-cü il ilə əvvəlcədən təsvir edilmişdir; papalıq isə (vəhşi heyvan) 1798-ci ilin əvvəlcədən təsvir etdiyi kimi, ona kömək edən heç kəs olmadan öz sonuna çatır. Yalançı peyğəmbər və əjdaha şeypur gücləri tərəfindən devrilir, vəhşi heyvan isə əjdaha gücü tərəfindən devrilir.

Dörd rəqəmi bir padşahlığın dağılmasının rəmzidir. İsgəndərin padşahlığı dörd padşahlığa parçalandı, Misir isə dördüncü nəsilə Qırmızı dənizdə həlak oldu, və İsrail Yezekel səkkizinci fəsildə dördüncü iyrəncilikdə günəşə səcdə edir. Yer vəhşisində Protestantlığın və Respublikaçıların dörd nəslə 1798-ci ildə başladı və hər iki buynuz üçün tezliklə gələcək bazar qanunu ilə başa çatır. Yezekelin Yerusəlim üzərinə gələn dörd ağır hökmü Amerika Birləşmiş Ştatları üzərinə gələn dörd hökmü təsvir edir, və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı üzərinə gələn həmin dörd hökm, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin yeddinci padşahlığının kilsə və dövlət münasibətində, Sur fahişəsinin hökmranlıq etdiyi bir əlaqədə, öz padşahlığının yarısını papalığa verməyə razılaşdığı 1449-dan 1453-ə qədər olan dörd ili təmsil edir.

1449-cu ildən 1453-cü ilədək olan dörd il Bazar qanunu zamanı yeddinci padşahlığın süqutunu təmsil edir, həmçinin Bazar qanunundan sınaq müddətinin bağlanmasıadək səkkizinci padşahlığın süqutu dövrünü də təmsil edir. Dünya olan, həmçinin papalığa verilən əjdaha olan Misirin fəth edilməsi, 1449-cu ildən 1453-cü ilədək olan dörd ilin simvollaşdırdığı dövrün əvvəlində bir fraktaldır. Bu, Konstantinopolun süqutunu Bazar qanunu zamanı, sonra isə Maykl ayağa qalxdıqda yenidən müəyyən edir. Maykl ayağa qalxdıqda, ilhama görə dörd mələk tam şəkildə azad buraxılır.

“Mən gördüm ki, dörd mələk dörd küləyi İsanın məbəddəki işi tamamlanana qədər saxlayacaqlar, və bundan sonra yeddi son bəla gələcək.” Early Writings, 36.

İsgəndərin səltənətinin dörd bölməsi, Qərbi Roma üzərinə dörd şeypur, Şərqi Roma üzərinə buraxılmış dörd külək, Yerusəlim üzərinə dörd ağır hökm, papalığın ona kömək edəcək heç kəs olmadan öz sonuna çatdığı zaman buraxılmış dörd külək. Qarşımıza qoyulmuş bu peyğəmbərlik

rəməzləri ilə biz ikinci vəziyyətini tezliklə gələcək bazar qanununa tətbiq edilməsi kontekstində nəzərdən keçirəcəyik.

Florensiya Şurası

1439-cu ildə Florensiya Şurasında (həmçinin Florensiya Birliyi adlandırılır) Şərqi Pravoslav Kilsəsinin nümayəndələri (Bizans imperatoru VIII İohann Palaioloq və Konstantinopol Patriarxının rəhbərliyi ilə) Roma Katolik Kilsəsi ilə rəsmi birlik fərmanı imzaladılar. Onlar Roma Papasını bütün Kilsənin başçısı (ali hakimiyyəti) kimi tanımağa razılaşdılar.

Çünki hər Məsihin Kilsənin başı olduğu kimi, qadının da başıdır; və O, bədənin Xilaskarıdır.
Efeslilərə 5:23.

Nikeya Etiqadı

İmperator və Patriarx Nikeya Etikadındakı “Filioque bəndi”ni qəbul etdilər; bu, Nikeya Etikadına edilmiş bir əlavə idi və Müqəddəs Ruhun Atadan və Oğuldan gəldiyini iddia edirdi. Nikeya Etikadı katolik imanının tarixi daxilində ən mühüm və ən geniş istifadə olunan bəyanatlardan biridir. Nikeya Etikadı katolik inancının əsas etiqadlarının rəsmi xülasəsidir. O, ilkin olaraq İsa Məsihin kimliyi barədə həqiqəti müdafiə etmək üçün yazılmışdır. 325-ci ildə Arius adlı bir kahin İsanın Ata Allah tərəfindən yaradıldığını və tam mənada Allah olmadığını öyrətdiyinə görə böyük bir mübahisə yarandı.

İmperator Konstantin bu məsələni həll etmək üçün Birinci Nikeya Şurasını çağırdı. Şura qəti surətdə təsdiq etdi ki, İsa tam mənada Allahdır, Ata ilə “eyni mahiyyətə” malikdir. Etiqad mətninə sonradan 381-ci ildə Konstantinopol Şurasında əlavə və genişləndirmələr edildi. Bu məqamda qeyd olunmalıdır ki, Nikeya Etiqadı tarixdə birinci Konstantinin dövründə təsbit edilmişdir və bu, şərqi Bizans imperiyasının son imperatoru olan on birinci Konstantin — son Konstantin — üçün də bir məsələ olacaqdı. Birinci olan Böyük Konstantin Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində təkrar-təkrar bir mövzu kimi təqdim edilir. O, şərq imperiyasının başlanğıcındakı hökmdardır və buna görə də şərq imperiyasının sonundakı hökmdarı tipləşdirir. Əgər peyğəmbərlik öyrənəni alfa və omega prinsipini anlayırsa, onda Nikeya Etiqadının həm başlanğıc, həm də son tarixlərin bir ünsürü olması faktını mütləq qeyd etməlidir.

381-ci ildə Nikeya Etiqadı Təmizlənmə yeri doktrinası, Evxaristiya doktrinası və Evxaristiya üçün mayasız çörəkdən istifadənin qəbul edilməsi ilə yeniləndi; bu, latın təcrübəsi idi. 381-ci il Etiqadı həmçinin ilkin günah və axirət barədə katolik anlayışını qəbul etdi. O, bu mühüm cümlə ilə bitirdi: “Biz həmçinin müəyyən edirik ki, müqəddəs həvari taxtı və Roma Pontifikı bütün dünya üzərində primata malikdir və Məsihin həqiqi vəkildir.”

Florensiya Şurasında daha bir yenilənmiş versiya 1439-cu il 6 iyulda, Konstantinopolun 1453-cü ildə Osmanlı türklərinin əlinə keçməsindən 14 il əvvəl imzalandı. İttifaq güclü siyasi təzyiq altında imzalandı. Bizans İmperiyası irəliləyən Osmanlılara qarşı Qərbdən hərbi yardım almaq üçün çıxılmaz vəziyyətdə idi. Yunan nümayəndələri vətənə qayıtdıqda, razılaşma Şərqdə ruhanilərin, rahiblərin və sadə xalqın böyük əksəriyyəti tərəfindən qəti şəkildə rədd edildi. Onu imzalamış

yepiskopların çoxu sonradan öz dəstəyini geri götürdü. İttifaq heç vaxt tam şəkildə həyata keçirilmədi və sonrakı illərdə Şərq Pravoslav Kilsəsi tərəfindən rəsmi surətdə rədd edildi. Konstantinopol 1453-cü ildə süqut edən vaxta qədər ittifaq artıq faktiki olaraq dağılmışdı. Tarixçilər onu çox vaxt dərin teoloji, mədəni və xalq müqaviməti səbəbindən uğursuzluğa düşər olmuş siyasi ittifaq kimi təsvir edirlər.

325-ci ildə keçirilən Birinci Nikea Məclisində Nikea Etiqadı qəbul edildi. Bu, Daniel on birinci fəsil, iyirmi dördüncü ayədə “bir zaman” kimi təmsil olunan 360 ilin başa çatdığı 330-cu ildən beş il əvvəl baş verdi.

O, əyalətin ən məhsuldar yerlərinə belə sülh içində girəcək; və atalarının etmədiyini, habelə atalarının atalarının etmədiyini edəcək; qəniməti, talanı və sərvəti onların arasında bölüşdürəcək; bəli, qalalara qarşı öz tədbirlərini bir müddət üçün əvvəlcədən düşünəcək. Daniel 11:24.

E.ə. 31-ci il və 330-cu il hər ikisi Daniel on birinci fəslin iyirmi yeddinci və iyirmi doqquzuncu ayələrindəki “təyin olunmuş vaxt”ı işarələyir.

Və bu iki padşahın ürəyi şər etmək üçün olacaq, və onlar bir süfrə arxasında yalan danışacaqlar; lakin bu uğur gətirməyəcək, çünki son yenə də təyin olunmuş vaxtda olacaq. ... Təyin olunmuş vaxtda o geri dönüb cənuba gələcək; lakin bu, nə əvvəlki kimi, nə də sonrakı kimi olacaq. Daniel 11:27, 29.

Şərqi Romanın peyğəmbərlik xəttinin başlanğıcı (330) və sonu (1449–1453) birinci və sonuncu imperator Konstantin ilə təmsil olunur. Bizans İmperiyası adlanan Şərqi Romanın peyğəmbərlik xəttinin alfa və omeqası e.ə. 31-ci ildə Aktium döyüşündən başlayaraq 330-cu ilə, oradan da 1453-cü ilə qədər ali şəkildə hökm sürmüş üç yüz altmış illik İmperial Romanın sonu ilə bağlıdır. E.ə. 31-ci ildəki Aktium döyüşündən əvvəl Mark Antoni və Avqust Sezar fayda verməyən yalanları bir masa arxasında danışdılar. 330-cu ildən əvvəl, 325-ci ildə, Nikeya Etiqad Bəyannaməsi qəbul edildi. 1453-cü ildən əvvəl həmin eyni Nikeya Etiqad Bəyannaməsinin yenilənmiş versiyası qəbul edildi. E.ə. 31-ci ildən əvvəl iki siyasi şəxsiyyət bir masa arxasında yalan danışdı. 325-ci ildə ruhani yalanlar bir masa arxasında danışıldı. Bu iki şahid 1439-cu ildə Florensiya Şurasında qəbul edilmiş siyasi və ruhani yalanları müəyyən edir. Həmin yenilənmiş Nikeya Etiqad Bəyannaməsi Birlik Fərmanı adlanırdı.

“Bir süfrə arxasında yalanlar”ın ilk nişanəsi e.ə. 31-ci ildən əvvəl idi və bütpərəst Romanın iki siyasi qruplaşması arasında baş verdi. Həmin yalanlar üçün təyin olunmuş vaxt e.ə. 31-ci il idi və bu, Misiri təmsil edən bir kişi ilə bir qadının ittifaqına qarşı Romanın rəmzi olan Avqustdan ibarət idi. Yalanların ikinci dəsti 325-ci ildə idi və təyin olunmuş vaxt 330-cu il idi. Üçüncü yalanlar dəsti 1439-cu ildə idi və təyin olunmuş vaxt 1449–1453-cü illər idi. 1439-cu ildə süfrə arxasında olanlar qərbi və şərqə Romanı təmsil edirdi; şərqə Roma isə dini bir dəlillə razılaşmaqla siyasi bir məqsəd güdürdü. E.ə. 31-ci il, ardınca 330 və sonra 1453 Romanın xəttinin üçqat tətbiqini təmsil edir.

Mark Antoni ilə Kleopatranın ittifaqının siyasi təhdidi, 325-ci ildə Arianizm bidətinin ruhani təhdidini əvvəlcədən təsvir edirdi; bu isə öz növbəsində 1439-cu ildə islam türklərinin siyasi və

dini təhdidini əvvəlcədən təsvir edirdi.

Nikeya Etikadının doktrinaları yalandır və onlarda heç bir həqiqət yoxdur. 1439-cu il iyulun 6-da Florensiya Şurasında imzalanmış sənəd İttifaq Fərmanı adlanırdı və eyni yalanları, hətta daha artığını təmsil edirdi. Nümayəndələr 1439-cu ildə Konstantinopola qayıtdıqda, onları qəzəb və xəyanət ittihamları ilə qarşıladılar. Belə bir deyim dolaşırdı: “Papanın mitrasındansa türk çalması daha yaxşıdır.”

Birlik əsasən ona görə imzalandı ki, Bizans imperatoru Osmanlılara qarşı Qərbin hərbi yardımına çıxılmaz dərəcədə ehtiyac duyurdu. Çox az hərbi yardımın gəldiyi (və ya heç gəlmədiyi) aydın olduqdan sonra, birliyə dəstək buxarlanıb yox oldu. 1450–1451-ci illərdə bir neçə Şərq sinodu birliyi rədd etdi və 1453-cü ildə Konstantinopol süqut etdikdən sonra birlik tamamilə tərk edildi. Florensiya Birliyi Dekretinin son nəticəsi Şərqi Pravoslav Kilsəsi tərəfindən uğursuzluğa düşər olmuş və rədd edilmiş bir məclis kimi qiymətləndirilir. O, etibarlı sayılmır. Lakin Roma Katolik Kilsəsi onu hələ də etibarlı ümumdünya məclisi hesab edir.

Biz ikinci yayın peyğəmbərlik xüsusiyyətlərinin üçüncü yayın tarixində necə təkrarlandığını anlamaq üçün məntiqi əsaslandırırıq. Birinci yayın yüz əlli illik peyğəmbərlik dövrü 27 iyul 1299-cu ildə başladı və 27 iyul 1449-cu ildə başa çatdı.

1449

XI Konstantin Palaiologos 1404-cü ildə anadan olmuş və 1449-cu ilin yanvarından 1453-cü il mayın 29-dək hökmranlıq etmişdir. O, 1.100 ildən artıq davam etmiş Şərqi Roma (Bizans) İmperiyasının son imperatoru idi. 1453-cü ildə Osmanlı mühasirəsi zamanı o, Konstantinopolun müdafiəsinə Mehmed II-nin 80.000-dən artıq əsgərdən ibarət ordusuna qarşı cəmi təxminən 7.000–8.000 müdafiəçi ilə cəsarətlə rəhbərlik etdi. O, Konstantinopol nəhayət süqut etdikdə, 1453-cü il mayın 29-da şəhər divarları üzərində döyüşərək həlak oldu. Onun cəsədi heç vaxt qəti şəkildə müəyyən edilmədi. Onun ölümü Roma İmperiyasının sonunu qeyd etdi (e.ə. 27-ci ildə Avqust tərəfindən əsas qoyulmuş imperiyanın son birbaşa davamı).

O, yunan tarixində və pravoslav ənənəsində qəhrəman bir şəxsiyyət kimi xatırlanır — əfsanələrdə çox vaxt “Mərmər İmperator” adlandırılır (bir gün geri qayıdıb Konstantinopolu xilas edəcəyi inancı).

VIII İohann Palaioloq (1392–1448) 1425–1448-ci illərdə hökmranlıq etmiş, Bizansın sondan əvvəlki imperatoru idi. O, İmperator II Manuel Palaioloqun böyük oğlu və XI Konstantinin böyük qardaşı idi. VIII İohann hakimiyyəti dövrünün böyük hissəsini can verən Bizans İmperiyasını Osmanlılardan xilas etməyə ümitsizcəsinə çalışmaqla keçirdi. 1439-cu ildə o, şəxsən İtaliyaya səfər etdi və Florensiya Məclisinə sədrlik etdi; orada o və Şərqi Pravoslav nümayəndə heyəti müvəqqəti olaraq Roma Katolik Kilsəsi ilə yenidən birləşməyə və Papayı Kilsənin başçısı kimi qəbul etməyə razılaşırdılar. Böyük Konstantin də Nikeya Məclisinə sədrlik etmişdi. VIII İohann ümid edirdi ki, papalıqla bu birlik türklərə qarşı Qərbdən hərbi yardım gətirəcək, lakin bu birlik Konstantinopolda son dərəcə qeyri-populyar idi və nəhayət uğursuzluğa düşər oldu. VIII İohann 1448-ci ildə (təbii səbəblərdən), Konstantinopolun 1453-cü ildə süqut etməsindən cəmi beş il əvvəl

vəfat etdi. Bundan sonra onun qardaşı XI Konstantin imperator oldu və şəhəri müdafiə edərkən öldü.

VIII İohann 1448-ci ildə vəfat etdikdə, onun varisi olaraq qardaşı XI Konstantin seçildi. 1448-ci ilə gəldikdə, Bizans İmperiyası kiçik bir vassal dövlətə çevrilmişdi və Konstantinopolda taxta kimin oturacağı üzərində osmanlıların nəzərəcarpacaq təsiri vardı. 1449-cu il iyulun 27-də Bizans İmperiyasının son illərində çox mühüm bir siyasi hadisə baş verdi. Bizans imperatoru VIII İohann Paleoloq 1448-ci ilin əvvəlində vəfat etmişdi. Onun qardaşı XI Konstantin Paleoloq (son imperator) Konstantinopolda imperator elan edildi. Lakin XI Konstantin taxta rəsmi şəkildə çıxmazdan əvvəl Osmanlı sultanına (II Murad) elçilər göndərdi və hökmranlıq etmək üçün icazə istədi. Sultan bu icazəni verdi və yalnız bundan sonra XI Konstantin rəsmi surətdə taclandırıldı və imperator kimi tanındı. Bu hərəkət Bizans müstəqilliyinin könüllü təslim edilməsi kimi qiymətləndirildi. İlk dəfə idi ki, bir Bizans imperatoru açıq şəkildə etiraf edirdi ki, o, yalnız Osmanlı türklərinin icazəsi ilə hökmranlıq edir. Cəmi dörd il sonra, 1453-cü ildə Konstantinopol osmanlıların əlinə keçdi.

27 iyul 1449-cu ildən üç yüz doxsan bir il və on beş gün sonra, 11 avqust 1840-cı ildə türklər dörd böyük Avropa dövlətinə tabe olaraq Misirə qarşı himayə istədilər və bununla bir saat, bir gün, bir ay və bir il haqqında peyğəmbərliyi yerinə yetirdilər. İndi biz birinci və ikinci yayın tezliklə gələcək Bazar qanununa tətbiq edilməsi üçün məntiqi əsasları müəyyən etmişik. Peter yüz qırx dörd minin simvolu kimi üçüncü mələyin hərəkətini təmsil edir, William Miller isə birinci və ikinci mələklərin hərəkətini təmsil edir. Hər iki hərəkət “açarlar”la əlaqələndirilir.

Davud evinin açarını onun çiyinə qoyacağam; o açacaq, heç kəs bağlaya bilməyəcək; o bağlayacaq, heç kəs aç bilməyəcək. Yeşaya 22:22.

Mən də sənə deyirəm ki, sən Petersən, və Mən Öz kilsəmi bu qayanın üzərində quracağam; və cəhənnəmin qapıları ona üstün gəlməyəcək. Və göylərin səltənətinin açarlarını sənə verəcəyəm: və yer üzündə nəyi bağlayarsansa, göylərdə bağlanmış olacaq; və yer üzündə nəyi açarsansa, göylərdə açılmış olacaq. Matta 16:18, 19.

Biz növbəti məqalədə Ninevanın döyüşünə təkcə dibsiz quyunu açan “açar” kimi deyil, həm də Daniel on birin bütün şahidliyini kamil nizama salan peyğəmbərlik açarı kimi yanaşacağıq. Millerin yuxusunda sandığa bağlanmış “açar” Millerin Mükəddəs Kitab tədqiqatı üsulu idi. Millerçi tarixinin mətnlə sübut edilməsinin üçüncü mələyin tarixində “sətir üstə sətir” prinsipi ilə birləşdirilməsi, Vəhy doqquzun açarının qırxıncı ayənin xarici ismarıcının gizli tarixini açıb nizama salmasına imkan verən açardır.

Mülahizələrimizi növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Peyğəmbərə çarx içində çarx, onlarla əlaqədar olan canlı məxluqların görünüşləri — bütün bunlar mürəkkəb və izaholunmaz görünürdü. Lakin Sonsuz Hikmətin əli çarxların arasında görünür və Onun işinin nəticəsi kamil nizamdır. Hər bir çarx digərlərinin hər biri ilə mükəmməl ahəng içində fəaliyyət göstərir.” Testimonies to Ministers, 214.